

OBRtnIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto II.

Ljubljana, dne 18. novembra 1933.

Štev. 22

Potreba reorganizacije obrtnega šolstva

Eden izmed največjih problemov današnjega časa je vzgoja mladine v splošnem. Že v osnovnih šolah vidimo, da se poučuje povsem obratno deco, kot pa so nas učili. Torej vzgoja mladine se postavlja z drugačnim programom z ozirom na način podajanja snovi. Kakor se spremeni snov že pri naših najmanjših, pri deci v osnovni šoli, prav tako so potrebne izpremembe tembolj v ostalih višjih šolah, vse tja do univerze. Mi razumemo vse izpremembe radi metodike, ki se je izkazala po proučitvi dolgoletnih študij posameznikov-pedagogov, kot boljše in lažje sredstvo pri izobrazbi. Novi časi in razmere narekujejo, da se izpreminja tudi učna snov in zato tudi v tem oziru velja načelo, da ni vse dobro, kar se je včasih izkazalo za dobro; temveč prav je tako, da se duhovna izobrazba izpopolnjuje enako tehniki, katera se razvija z neverjetno hitrostjo.

Za nas obrtnike, ki smo stare šole, vendar pa vedno z duhom časa, je važna predvsem vzgoja obrtnega naraščaja, naših bodočih mojstrov. Leta po vojni so bila najbolj razrvana in razmere zelo nezdrave pri obrtniških vajencih v pogledu vzgoje, tako strokovne ali pa teoretične. Zadnja leta sem se je v tem pogledu nekaj zboljšalo, ker bolj redno funkcijonirajo obrtno-nadaljevalne šole.

Naša naloga pa je, da že iz vseh osnovnih početkov zasledujemo in opazujemo mladino prav od prvega razreda osnovne šole dalje do časa, ko se odloči deček ali deklica za poklic. Razume se, da mi obrtniki ne moremo tega zasledovati, kar bi bila edino hvalažna naloga učiteljev in dalje profesorjev, ki bi morali obvezno zaznamenovati vse svoje vtise posameznika in jih notirati. Take zaznambe in vtisi pedagogov bi nedvomno najbolj vplivale pri določanju odločitve za poklice, kar bi pa zopet bilo delo poklicnih svetovalnic.

Za nas pride v prvi vrsti v poštev obrtna mladina, to so učenke in učenci v obrtniških poklicih. Učenec dobi strokovno vzgojo v delavnici pri mojstru, ki pa nima nobenega pravega stika, ki bi moral obstojati v obrtno-nadaljevalno šolo. Obrtno-nadaljevalne šole imajo za vzgojo obrtniškega naraščaja nekako staro ogrodje, ki se v zadnjem času še ni prav nič izpremenilo, na podlagi katerega se vzgaja obrtno mladino še vedno enako, kot pred 10 ali 20 leti. Nujna potreba je, da se totalno spremene učni načrti teh šol in da se vnese več novih predmetov, ki so za vzgojo današnjega vajenca nujno potrebni. Drugo pa je pri tem tesneje sodelovanje učiteljstva z mojstri — obrtniškiimi združenji in društvi.

Učitelj kot pedagog bi moral iskati vedno novih načinov in smeri za izobrazbo poverjene mu mladine, za kar ima tudi več časa in prilike, kakor pa obrtnik-mojster. Kot učne moči za stro-

kovni pouk, ki se ga danes, žal, zelo malo predela v obrtno-nadaljevalni šoli, bi bilo pozvati in namestiti strokovno izvežbane moči — mojstre, ki so absolventi Tehniške srednje šole in pa mojstrskih-delovodskih šol. Strokovni učitelji bi tudi mnogo lažje spoznali kvalitativno vrednost učencev ter jim sami, kot praktični ljudje, nasvetovali nadaljnje študije v šolah, v katere ima dostop pomočnik posamezne stroke. Skratka: današnje obrtno-nadaljevalno šolo je treba nujno preurediti že tudi radi tega, ker terja novi obrtni zakon dovršenega človeka pred izpitno komisijo za mojstra.

Dobre so tudi mojstrske delovodske šole, katere bi moral v lastnem interesu posecati vsak dober pomočnik. Pri tej priliki naj omenimo, da tudi te šole sicer ne nudijo ničesar novega, pač pa nudijo vsaj močno strokovno oporo za razne izpite. Učna snov je enaka kot pred 20 leti, kar gotovo nikakor ne zadošča današnjemu času razvoja, pri čemer moramo baš obrtniki stalno napredovati, ako hočemo vsaj uspevati. Drugo so pa ugodnosti teh šol, ki zopet močno ovirajo razvoj in razmah teh, kajti v času dveh polnih šolskih let želi danes pač vsakdo, ki absolvirava kakršnokoli šolo, imeti ugodnosti ali pa vsaj prednosti, najsibo pri izpiti ali drugje.

Čas zahteva, da so naše šole popolne, da se naša mladina vzgaja skladno z razvojem, da se nudi ukaželjni mladini pripomočkov in ugodnosti. Potem ne bomo tarnali, da nimamo dobrega obrtnega naraščaja, kateri danes beži iz obrtnih poklicev samo zato, ker ne prejme za svojo ukaželjnost in za svoje študije dovolj moralne podpore, s katero v zvezi pa je tudi močno prizadeta materialna stran vsega obrtniškega stanu. —č.

Obrtniški teden v Nemčiji

Nemčija je vedno posvečala pažnjo razvoju obrti. Tamkaj so nastale kot naslednice mogočnih obrtniških celov prve moderne obrtniške organizacije; tam je nastalo izpopolnjeno obrtniško zakonodajstvo, katero je mnogo doprineslo pri izpopolnitvi obrtniškega zakonodajstva pri nas. Mnoge ustanove, ki jih predvideva pri nas prvokrat obrtni zakon, so bile že zdavnaj uvedene v tej državi.

Časi krize, ki so se tudi v Nemčiji zelo težko občutili, so prisilili nemške obrtnike, da se krizi zoperstavijo z novimi sredstvi borbe. Njihove organizacije so si zamislile novo pot, kako hočejo sedaj pred zimo prikazati javnosti značaj obrti v veliki in moderni industrijski državi, kakršna je Nemčija v današnjih časih. Nemški obrtniki so hoteli pokazati, da so oni tudi sedaj važen faktor v skupini vseh ljudi, kateri gospodarijo, pa so

se zato odločili za nakup obrtniških izdelkov.

Da se kolikor mogoče poveča nakup obrtniških izdelkov po državi, so združeni nemški obrtniki priredili z vsemi svojimi organizacijami od 15.—21. oktobra propagandni teden za nakup izdelkov nemške obrti. Današnji čas je zahteval tudi od obrtnikov, da položijo izpit o svoji sposobnosti, da dokažejo, da so narodno gospodarsko sposobni za življenje in oni so v tem tednu to dokazali. V času ko se uvaja nova politika, katera gre za tem, da se zopet dvigne in stvori srednji stan v Nemčiji, se uvideva tudi pomen zdravega obrtniškega stanu.

Dejali smo, da je Nemčija moderna industrijska država. V normalnih razmerah je blizu 4 milijone ljudi uspešno delovalo v delavnicah nemških obrtnikov najsibo kot mojstri, pomočniki ali vajenci; ali pa so kot člani njihovih družin pomagali glavam družin v obrti. Tako je precejšnje število Nemcev živelo od obrti. Sedaj pa hočejo nemški obrtniki zopet pokazati, kako se more nekaj doseči s skupno propagando na najširši osnovi.

Kakšno je obrtniško delo? Obrt je delo, ki je v prvi vrsti odvisno od krajevnega tržišča. Obrt je predvsem namenjena, da izdeluje potrebe notranjega trga. Vendar pa v času velike konjunktura, tedaj, ko gre posel dobro, more izdelovati tudi za zunanje naročnike. Obrt je posel, ki v pretežni večini pripada potrošnemu gospodarstvu (razun gradbenih obrti, ki pripadajo investicijskemu gospodarstvu ali vlaganju kapitala v svrhu rent). Obrt se pretežno orijentira na krajevni trg ter je zelo odvisna od dnevnih potreb življenja. Obrtnike rabijo ljudje v vseh prilikah in časih in baš radi tega bolezn, ki jih industrija in trgovina občuti v krizi, niso tako nezdrave pri obrtniku. Zato v časih najboljšega gospodarskega poleta, kot smo ga tudi mi občutili v letih 1920. do 1930., obrt ni pri nas in ne v Nemčiji mogla da grmadi kapital, temveč je prehranjevala obrtnike in njihove družine. Med tem tudi sedaj v tem težkem času obrtnikom ni treba, da se toliko straše in da se zanimajo, ali bodo imeli dela? Njim je treba mnogo manj, kakor je treba industriji. Obrtniki ne morejo nikdar propasti. Ako pride samo nekoliko naročil, pa se takoj položaj za obrtnika in njegovo družino znatno popravi. Medtem pa je po drugi strani tudi res to, če naročila le malo izostanejo, čutita takoj to obrtnik in njegova družina. Zato nemški tisk pozdravlja idejo obrtniškega tedna v velikih mejah, po celi državi pa opozarja javnost, da se dela o enem najvažnejših stanov, kateremu je treba pomagati z vsemi silami v njegovi borbi za življenje. Obrtnikom je treba dati dela in možnosti zaslužka.

Vlada je pravtako pričela na izvedbi politike pomoči obrtnikom s tem, ker je dala velika sredstva vsem javnim telesom za naročitev blaga in predmetov. Za

obnovo raznih institucij je dala vlada 600 milijonov mark (približno 11.500.000.000 Din), kateri znesek bo dostavljen v cirkulacijo in je treba, da ga občutijo tudi široki sloji nemških obrtnikov. Poleg tega je nemška vlada dala še nadaljne svote za zgradbo malih stanovanj in za kmečke kolonije in bo prav tako nekaj od tega denarja prišlo v roke tudi obrtnikom. Tembolj, ker je vlada tudi odredila, da se mora obrtniške ponudbe pri dobavah bolj upoštevati kot doslej.

Povsod v Nemčiji so se obrtniki pri- toževali nad konkurenco mestnih podjetij. Vlada dela sedaj na tem, da to konkurenco odstrani in da obrtnikom odpre nova vrela dohodkov in možnosti dela. Tako n. pr. nemške plinarne in instalaterji plina delajo sporazumno pri izvrševanju naročil.

Neka druga vladna odredba je silno veliko pripomogla obrtnikom v njihovi vsakdanji borbi za obstanek. Vlada je prepovedala ustanavljanje in opravljanje obrtniških del samostojnim obrtnim delavnicam v velikih trgovinah. Tamkaj ne smejo več prevzemati naročil po meri za nikakršne predmete, temveč le prodajati gotove izdelke. To je mera, ki je še bolj, kot vse ostale, dobro prišla obrtnikom v sili. Ne sme se več dogoditi, da bi prevzela trgovina z oblekami naročilo po meri, ali da bi se čevlji popravljali v trgovinah s čevlji, ali da bi se klobuk mogel naročiti v trgovini z nogavicami.

V Nemčiji so obrtniki tudi težko občutili konkurenco velikih trgovskih hiš, takozvanih „Warenhäuser“, katere so v svojih oddelkih vodile vse mogoče vrste, kakor imele vsakovrstne delavnice. Mogli ste iti v tako veliko trgovsko hišo ter naročiti obleko po meri, popraviti čevlje, obrezati si žulje, se obriti in ostriči, popiti kavo itd. Na ta način so velike trgovske hiše, katere so vodile stotino raznih poslov, uspele, da zbero okrog sebe veliko število kupcev ter da pasivo v eni stroki poslovanja nadoknadijo z aktivnostjo v drugih strokah. Promet in posli pri teh velikih hišah se nahajajo proti lanskemu letu v velikem nazadovanju, čeprav v splošnem posli gredo dosti bolje, kakor l. 1932.

Poleg tega pa delujejo nemški obrtniki na tem, da se organizirajo na podlagi sistema starih cehev, ter da razpredejo svoje strokovne in stanovske organizacije ter da ustanovijo eno centralno institucijo za kontrolo. Ta institucija že obstoja ter se imenuje Državni stan nemških obrtnikov „Reichsstand des Deutschen Handwerks“. Nemški obrtniki stremijo za tem, da uredijo cene in plače v interesu splošnosti, da bodo pri tem pravični za državo in celokupno narodno

gospodarstvo. Nemški obrtniki zahtevajo ne edinstvene cene, temveč individualne, na podlagi kakovosti dela, dobavljenega materiala in pa ličnega načina izdelka.

Po mestih in vaseh Nemčije se delijo letaki, prirejajo se predavanja, razstave in določajo se cene obrtniškim izdelkom. Narod se pozivlja, da se obrača z zaupanjem k obrtništvu, da kupuje njegove izdelke, in da tako vrši s tem svojo splošno narodno dolžnost. Po vseh mestih in ob vseh prilikah se naglašja potreba sodelovanja med stanovi in ljudmi, kakor gospodarskimi institucijami, toda pod pogojem, da se vsem stanovom omogoči življenje in razvoj. V prvi vrsti obrtniškega stanu, kateri je številčen, čvrst in prežet z željo za delom ter možnostmi novega ustvarjanja v novi družbi.

Obrtniški dan

Prvič proslavi letos jugoslovansko obrtniško društvo Dravske banovine skupno obrtniški dan. Na delegatski seji „DJO“, ki se je vršila v mesecu septembru t. l. je bilo sklenjeno proslaviti obrtniški praznik vsako leto na državni praznik 1. decembra.

Nad 20 edinic „DJO“ bo proslavilo letos na dan 1. decembra v Dravski banovini svoj obrtniški praznik, da na tem dostojno manifestira za obrtniške interese članstvo; da pregleda in določi smer udejstvovanja ter da vlije obrtništvu novih moči in optimizma ter samozvesti.

Osrednji odbor „DJO“ bo v par dneh poslal vsem svojim podružnicam in pripravljanim odborom ter bratskim obrtniškim društvom posebno poslanico, ki bo vsebovala vsa za obrtnišstvo važna vprašanja in navodila za novo delo. Osrednji odbor „DJO“ v Ljubljani prejema stalno vprašanja o izvedbi proslave in podrobnosti k temu. V tem se vidi, da se naše obrtnišstvo zaveda in tudi z vsemi svojimi močmi pripravlja na to, da čim sijajneje proslavi enotno in enodušno obrtniški praznik. Vseposvoda se pripravljajo, da čim lepše in dostojneje proslave ta dan.

V zvezi s proslavo bodo pa edinice „DJO“ na sam večer proslave priredile raznovrstne prireditve, ki bodo dvignile tako moralno kakor materialno stran društev.

Proslava obrtniškega dne mora biti čim dostojnejša, katere se bo udeležilo obrtnišstvo v velikem številu ter je prav zato naloga vseh društvenih uprav, da razvijejo čim večjo propagando za udeležbo. Za nas obrtnike je važen obrtniški dan tudi kot praznik, na katerem ne sme manjkati obrtniških pomočnikov, vajencev kakor tudi članov družin in pa javnih zastopnikov ter prijateljev obrtnišstva. Vsi

našteti bodo povzdignili tradicionalno obrtniško manifestacijo, manifestacijo obrtniške samozvesti. Tradicionalno pravimo, tradicionalna mora postati proslava obrtniškega dne tudi pri nas, kot je to tradicionalno na Hrvaškem, kjer proslave obrtniški dan v nedeljo, dne 19. novembra že 25. leto. V Srbiji pa tudi na 1. december že 10. leto. Pri nas so naši obrtniki-prednamci tudi prirejali, združeni v svojih nekdanj mogočnih cehih proslave vsako leto na dan, katerega je imel poedn ceh praznik po svojem patronu. Tembolj pa je dolžnost, da zopet v dandanašnjih časih obrtniki proslavimo svoj praznik dostojno in enodušno ter istočasno širom naše banovine pa tudi širše domovine.

Gotovo je za nas obrtnike zamisel proslaviti obrtniški dan v zgoraj omenjenem obsegu velikopotezen čin, da se nam vlije v naša srca in duše novega zdravega optimizma in samozvesti, česar v sedanjih časih najbolj potrebujemo.

Vse edinice in prijateljska obrtniška društva prejmejo poslanico, ki se bo na dan proslave čitala in raztolmačila obrtništvu. Obenem pa prejmejo tudi istočasno vsa navodila o izvedbi proslave, da bo ista enako izvedena tako na naši severni meji banovine kakor na južni ali pa v sami notranjosti in njenem osrčju, v beli Ljubljani.

Za prvi december izide naš „Obrtnik“ pravočasno in prosimo vsa vodstva edinic „DJO“ in pa ostala obrtniška društva, da na vsak način pošljejo v objavo naznanila za proslave pravočasno, to je do sobote, dne 24. t. m. Vsa ostala obrtniška društva naj se obrnejo na osrednji odbor „DJO“ v Ljubljani, ki jim bo radevolje poslal poslanico in vsa navodila o proslavi Obrtniškega dne.

Volitve v zbornico za TOI

V kratkem razdobju treh mesecev smo v Dravski banovini absolvirali tako rekoč troje volitev, ki so po svojem značaju in pomenu prinesle mnogo novih in pomembnih smernic v javnem udejstvovanju sploh.

Prve so bile volitve v nove občinske uprave, o čemer smo že poročali. Sistem volitev je bil javen. Sledile so volitve v Delavsko zbornico, kjer so volilci izrekli svojo voljo strogo zjamčeno tajno z listki raznih barv nasproti si stoječih skupin. Sedaj so pa volitve v novo upravo Pokojninskega zavoda, katere je razpisal minister za socijalno politiko in naj bi se vršile v nedeljo, dne 25. novembra. Z ozirom na dejstvo, da je bila dosežena glasom volitev v Delavsko zbornico nekaka baza za kompromis med nameščenci, ki so zavarovani v Pokojninskem zavodu, sedaj volitev ne bo. Znesek pa, menda 125.000 Din, ki je bil določen za volitve, bo razdeljen med interesne skupine, odnosno njihove organizacije. Sklenjeni kompromis za upravo te ustanove je jamstvo za uspešno delo in pa garancija, da se ne bo izigravalo ene skupine proti drugi, kajti faktično opozicije ne bo, temveč le lojalna delavna manjšina.

Gospodarski stanovi, industriji, obrtniki in trgovci, smo pa še na tem, da si izvolimo novo upravo zbornice za TOI v Ljubljani, katera je sedaj gospodarska predstavnik vseh treh stanov.

Nas obrtnike pri vsem pokretu in željah, ki jih zastopa „Obrtnik“ in s tem vse jugoslovansko obrtnišstvo Dravske banovine, gotovo najbolj interesirajo volitve v obrtni odsek sedanje skupne zbornice. Poročali smo že o razpisu ministra za trgovino in industrijo za te volitve, ki se bodo vršile predvidoma v najkrajšem času. Sedanji člani obrtnega odseka so bili imenovani v novembru leta 1931. in



ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

podružnica Ljubljana

Račun poštne hran.
št. 14.003

Gajeva ulica št. 6.

Telefon št. 30-20.

Daje obrtniške kredite na menice in vknjižbo z ugodnim odplačevanjem na obroke.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun;

rentni davek plača banka iz svojega.

Izvršuje vse ostale bančne posle.

tvori obrtni odsek skupno 16 članov ter prav toliko namestnikov. V sedanjem sestavu pa so poleg obrtnikov v tem odseku tudi še gostilničarji, ki po novem obrtnem zakonu niso več obrtniki, temveč trgovci. Ti bodo zato spadali v bodoči sestavi zbornice pod trgovski odsek, ako ne bo ustanovljen nov gostilničarski odsek. Vse zbornice so bile pozvane, da predložijo ministrstvu trgovine in industrije do začetka tega meseca vse predloge v smislu razpisa. Kako izgleda predlog za bodočo sestavo zbornice za TOI v Ljubljani nam ni znano, ker je to napravila zbornica, mi pa nimamo prilike za to, da bi mogli predlog o bodoči sestavi objaviti. Prav tako nismo prejeli ničesar v objavo, temveč vemo samo to, da so sedanji oficijelni gospodarski krogi iz Maribora imeli nekako zborovanje in se baje izrekli proti osnutku bodoče sestave radi števila svetnikov.

Pri predvidenih volitvah gre torej za popolnoma novo sestavo sedanje skupne zbornice. Tako čujemo, da se je pri industriji pojavila skupina domačih, to je tuzemskih nacionalnih industrijev, ki gre predvsem za tem, da se industrijski odsek popolnoma na novo zgrupa po potrebi naše narodne industrije. Baje so nasprotstva zelo ostra in kot kaže, bo tudi borba huda. Prav tako bodo gotovo tudi spremembe pri trgovskem odseku. Gostilničarji bodo sigurno dobili svoj odsek, kar jim povsem pripada. Obrtniki se bomo pač pomerili med seboj med dvema skupinama. Na eni strani skupina, katere člani so v glavnem pripadniki sedanjih vodij obrtnega odseka. Na drugi strani pa močna skupina jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine, ki je organizirano v „DJO“ in njegovih številnih edinicah, ki pa sedaj oficijelno nima nobenega predstavnika v obrtnem odseku skupne zbornice. Do tretje formacije obrtniške skupine menda ne bo prišlo, ker tudi taka ne bi mogla biti pomembna ali pa računati na kakšen uspeh.

Interes gospodarskih krogov je velik za te volitve v splošnem in se že tudi vrše mrzlično predpriprave pri vseh stanovih in skupinah. Mi jugoslovanski obrtniki gotovo pri teh volitvah moramo kompaktno sodelovati in tudi kot taki nastopati za svoje zastopstvo, ki nam ga sedaj manjka v tej instituciji. Izgubiti ne moremo ničesar, kajti ker nimamo nobenega mandata pri sedanjem sestavu, je naša dolžnost, da si jih priborimo pri volitvah, ki morajo biti glasom razpisa ministra strogo tajne, toliko, kolikor štejemo. Svobodno zjamčene volitve v ta gospodarski parlament, ki ne sme biti politična špekulacija nobenega, ampak pravi zastopnik gospodarskih krogov, naj pokažejo pravo lice in pa izraz vseh gospodarskih krogov za novo upravo v tem zavodu.

Obrtnikom ni pomišljati, katera pot, kateri nosilci in kandidati bodo pravi. Mi vemo, da bodo obrtniki za kandidate „DJO“, ki so preizkušeni v trdem boju in preganjanju ter zaničevani, tudi pri teh volitvah kot en mož, kakor so dokazali svojo dolžnost pri občinskih volitvah ter

storili tudi sedaj svojo dolžnost. Da bo novi obrtni odsek in uprava zbornice v tistih rokah, katere bodo prejele zaupanje do vodstva potom svobodnih volitev od pripadnikov gospodarskih krogov.

Kegljanje na dobitke

prirede obrtniki v nedeljo, dne 19. novembra t. l. na 6 kegljiščih v korist „DJO“ v Ljubljani in pa za tiskovni sklad „Obrtnik-a“.

Današnji številki „Obrtnik-a“ so priloženi posebni letaki vsem naročnikom v Ljubljani, Mostah pri Ljubljani in na Viču.

Opozarjamo Vas na to prirediteljev, katere čisti dobiček gre izključno v korist „DJO“ in „Obrtnik-a“, da se je udeležite in povabite tudi Vaše prijatelje.

O ustanovitvi poklicne svetovalnice

V soboto, dne 11. t. m., je predaval ob pol 7. uri zvečer pod okriljem Zavoda za pospeševanje obrti pri zbornici za TOI v zbornični dvorani univ. prof. dr. Ozvald.

Predavanje je bilo zelo zanimivo ter zato na kratko prinašamo izvešček istega. Po kratki pozdravni besedi g. Rebeka je pričel s predavanjem dr. Ozvald ter naglasil, da je vprašanje poklicne svetovalnice vprašanje iz vzgojeslovja, ki pa obenem živo zadeva gospodarsko stran našega življenja. Ena najpomembnejših postaj na poti skozi življenje je pač doba, ko si mladi človek izbira poklic in v najnovejšem času čimdalje bolj zmaguje spoznanje, da je mladi človek ob tej svoji odločitvi uri potreben poštenega sveta in pomoči. Prav pred petindvajsetimi leti so v Bostonu v Ameriki odprli prvo svetovalnico v izbiri poklicev, in medtem ko se je v Ameriki ta institucija že zdavnaj uveljavila in imamo tudi v Evropi, zlasti v Nemčiji mnogo poklicnih uradov, prihaja čez četrto stoletja ta ustanova pomagal tudi k nam. Poslanstvo teh uradov je z nasvetom pomagati človeku, kadar stopa ali kadar menja poklic, in vodilo njegovega dela je stremljenje, naj pride v življenju pravi človek na pravo mesto. Posebej za to izšolani strokovnjaki raziskujejo po teh svetovalnicah sposobnosti in talente mladega človeka, ki vstopa v življenje, in ugotavljajo za vsak čut in za vsako duševno lastnost posebej, v kateri smeri obeta največ uspeha njegov delovni talent. Po takšni strogi analizi mladega človeka se da pač ugotoviti, da za to ali ono delo ni sposoben, nikoli pa se ne da seveda z gotovostjo dokazati nekaj pozitivnega in izjaviti, da je nekdo rojen za ta in ta poklic. Človek izbira poklic po svojem nagnenju, a nagnenje in sposobnost še nista edina činitelja, ki človeku v nekem poklicu lahko zjamčita uspeh. V današnji dobi krize je svet zlasti jasno spoznal, v koliki meri odločujejo pri življenjskem uspehu ali neuspehu poedinca obče potrebe v narodu zahtevki in ponudbe v trenutnem stanju narodnega gospodarstva. Zmaga v poklicu in življenju zavisi od kompromisa, ki ga mladi človek napravi med svojimi sposobnostmi in nagnenji na eni in s potrebami na delovnem trgu na drugi strani. Prav med absolventi naše univerze se je po nekaterih strokah v zadnjih letih opazilo, kolikšno škodo lahko prizadene omalovaževanje tega dejstva. Svetovanje v izbiri poklica torej ni samo psihološki problem. Še važnejša, zlasti pa dandanes, je njega narodnogospodarska stran. Svetovalec, na čigar ramenih naj bi slonelo delo svetovalnice, mora poznati vso pestro množico teh vprašanj. Vedeti mora, kakšne fizične zahteve stavlja na človeka posamezni poklic, in prav tako mora znati v duševnem oziru preценiti vsako lastnost, ki je za človeka v nekem danem poklicu neizogibno nujna. Še bolj pa zavisi življenjski uspeh od moralne moči, ki jo izvajanje vsakega dela terja od človeka. Mimo tega mora biti svetova-

lec dobro doma v statistiki glede krušnih izgledov za posamezne stroke. Posebej je predavatelj poudaril, da si od svetovalnic, če bodo kdaj pri nas, kakor v Nemčiji postale obvezne, pač smemo obetati boljših delavcev, ne bodo pa nam mogle dati tudi boljših ljudi. Fantje in dekleta prihajajo v svetovalnice po nasvete, kakor k zdravniku po diagnozo. Jasno pa je, da je za vsak uspeh treba predvsem lastne odločitve in lastnega tveganja.

V obrtniških poklicih je življenjski uspeh odvisen predvsem od delovne veščine, strokovnega znanja in poklicne morale. To je, kar iz človeka dela mojstra. Zato je treba tudi pri svetovanju v izbiri obrtniških poklicev mladega človeka celotno motriti, če naj mu z nasvetom pomagamo, da bo našel samega sebe. Zato bi v svetovnici pripadla poglavitna naloga mojstru strokovnjaku, ki bi edino mogel v tem smislu fanta ali dekleta konkretno preценiti. Takšen mojster strokovnjak bi moral mladega človeka, ki išče svojega poklica, opazovati neko dobo pri delu v delavnici, in pri tem, ko bi zdravnik in psiholog izrekli svojo sodbo, bi morala njemu preostati zadnja beseda. Svoja izvajanja je predavatelj zaključil z željo, naj bi naše bodoče svetovalnice ne poslovale samo merkantilno, temveč naj bi delale iz ljubezni, tako da bi iz njih prihajali mladi delavni ljudje, ki bodo znali živeti v korist sebi in celoti.

Za tem se je razvila precej živahna debata, katere se je udeležilo več navzočih, tako direktor dr. Lončar, ki je med drugim podčrtal potrebo enotne šole, katera bi doraščajočim ljudem mnogo olajšala izbiro poklicev. Nekaj konkretnih primerov iz svojih opazovanj pa so podali še drugi.

Udeležba ni bila velika, posebno ne s strani obrtnikov, kajti sobota zvečer je jako neprikladen čas baš za obrtnike in pa še pol 7. ura. V bodoče naj prireditelji predavanja s kakršnokoli temo za obrtništvo prirede ob prikladnejšem času in med tednom. Da ni bila udeležba vsaj zadostna, je pogreška, kot že omenjeno, prirediteljev, obrtništvo se bi pa predavanja gotovo udeležilo v večjem številu, ako bi bilo pravočasno obveščeno ter če bi se predavanje vršilo na drugi dan in ob drugem času.

Tovariši in tovarišice!

Naš Koledar za leto 1934. je dotiskan! Z razpošiljalnico pričnemo koncem tega meseca, čim ga dobimo iz knjigovoznice. Kakor ne zaostaja letošnji koledarček s svojo bogato strokovno vsebino za našo obrt in za naše vsakdanje življenje, tako tudi ne zaostaja za leto 1934. Poleg koledarja za II. polovico 1933., I. in II. polovico 1934. in za I. polovico 1935. prinaša tudi beležni koledar za celo leto 1934. v barvotisku.

Presenečajo izčrpní članki: O zaščiti industrijske svojine ali o pravilni prijavi izumov (patentov), dalje o izračunavanju prostornine okroglega lesa, ploščine in razpentine tramov in kako izračunamo prostornine sodov in valjev (barel). Izvirni in izčrpní so članki: Za naše fotomaterije, dalje o izračunavanju padca napetosti in preraze žice za daljše vode I. dr.

Koledar bo naš nepogrešljiv vsakdanji prijatelj in spremljevalec pri delu in pri našem vsakdanjem življenju. Zato ne segajte po tujih koledarjih, ki niso pisani za nas in za naše življenje.

Zavrните vsiljivce, ki ne prihajajo med vas z odkrito hubeznijo in tovariškimi srcem.

Naročajte in priporočajte v resnici naš koledar „Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani“.

Opozorilo uprave

Z današnjo številko smo prenehali dostavljati list vse onim, ki nam ga še do danes niso plačali. Prosim, da vzamejo to na znanje, kajti naš list se vzdržuje izključno samo z naročnino, je brez subvencij in zato ne moremo pri vsej dobri volji še nadalje čakati na naročnino.

Iz uredništva

Prosim, vse, ki so nam poslali razne prispevke, da nam oprostite, ker ni bilo mogoče objaviti vsega radi prostora, pač pa objavimo v prihodnji številki.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

„Društvo jugoslovanskih obrtnikov za Drav. ban. v Ljubljani“

Osrednji odbor: Ljubljana.

Podružnice: Bled, Celje, Dravograd, Kranj, Laško, Logatec, Maribor, Moste, Radeče pri Zid. mostu, Trbovlje, Vič, Vrhnika, Žiri.

Medvode. V nedeljo, dne 12. novembra t. l., se je vršil ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne Jesih, Preska, ustanovni občni zbor podružnice DJO, katerega se je udeležilo 68 obrtnikov iz Medvoda in okolice.

Predsednik pripravljalnega odbora tovariš Jenko je uvodoma pri otvoritvi pozdravil zastopnike osrednjega odbora tov. Košaka, Simenca H. in tajnika Kunstlerja. Dalje tudi poslevoodečega podpredsednika DJO v Kranju tov. Pollaka. Tov. predsednik Jenko je imel lep uvodni govor ter podčrtal dejstvo, če bomo spali tako, kot smo do sedaj, pomeni to tedaj naš konec. Vsled tega, ker nas mori industrija in trgovina, mi pa kot neorganizirani propadamo. Pozval je zborovalce, da složno nastopajo za svoje pravice, kajti le v slogi je moč. Zato je govoril tov. Hribar in naglasil potrebo, da se mora obrtništvo bolj aktivno zanimati za gospodarsko politiko in za obrtniško zaščito. Tov. Hribar je podal tudi poročilo pripravljalnega odbora, iz česar je razvidno, da ima društvo nad 50 rednih članov in okoli 20 podpornih članov. Podpredsednik osrednjega odbora tov. Košak pa je nato orisal vsa dela in napore DJO, kakor tudi razložil njegov pomen in namen. Zatem so bila prečitana pravila, ki so bila od navzočih soglasno sprejeta. Pri volitvah, ki so bile soglasno javne, je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Jenko Franc, sedlarski mojster; podpredsednik Sešek Franc, krojaški mojster in podžupan občine Medvode; tajnik Hribar Jernej, brivski mojster; blagajnik Rebolj A., ščetarski mojster; odborniki: Kokalj F., Orel F., Bernik Angela, Stajer Anton, Zontar J.; namestniki: Zore Matevž, Kosmač Izidor, Fujan Franc; nadzorni odbor: Trante Anton, Fröhlich Leopold; namestnika: Cvajnar Janko in Bokal Franc; delegata Sešek in Cvajnar.

Članarina in prispevki je bilo enako določeno kot pri vseh ostalih podružnicah. Za tem je prebral tov. Hribar resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta in ki zahteva znižanje obrestne mere, davkov in dajatev za delavsko zavarovanje, nadalje sodelovanje obrtništva pri osnavljanju mojstrskega zavarovanja, pri zatiranju šušmarstva in ustanovitve obrtne zbornice. Nato so se z vzpodbudnimi besedami priglasili še k besedi tov. Simenc Hinko, Rebolj, ki je pojasnjeval o davkih, Kožuh o zavarovalnici, dalje Sešek in pa tovariš Pollak iz Kranja. Tov. predsednik Jenko je apeliral na navzoče, da predvsem uporabljajo obrtniške izdelke, one pa, ki tega nočejo, naj se bojkotira.

S tem je bil dnevni red izčrpan, nakar je predsednik tov. Jenko z zahvalo vsem navzočim zopet zboru istega zaključil. — Prepričani smo, da bo tudi ta nova postojanka storila svojo dolžnost v dobro obrtniškega stanu ob podpori vseh ostalih podružnic.

Zopet ena postojanka DJO — v Cerknici. V nedeljo, dne 29. oktobra je sklicala podružnica DJO v Logatec obrtniški sestanek v hotel Žumer v Cerknici. Zelo neugodno, viharo in deževno vreme, ni oviralo zavednih obrtnikov, da bi se tega sestanka ne udeležili. Vedeli so, da se ta dan postavlja temelj novi obrtniški postojanki, prihiteli so celo iz oddaljenega Rakeka, da stavijo svoje predloge. Predsednik podružnice DKO iz Logatca, tov. Vilar Karol, je otvoril sestanek z besedami: „Tovariši! Tudi mi hočemo danes postaviti v viharju in gromu zapovedi, katerih se nam je točno držati. Prva se glasi: Pomagajmo si sami, ker nam nihče drugi pomagal ne bo. Držite se te zapovedi ter Vas pozivam, da stopite v naše vrste k društvu jugoslovanskih obrtnikov, da dogradimo započeto delo. Paziti pa moramo, da bo temelj zgrajen tako, da ga nihče več ne poruši.“

K besedi so se oglašili nato še razni tovariši iz Logatca in Cerknice. Na splošno željo je bil izvoljen pripravljalni odbor s predsednikom tov. Ronko Josipom na čelu in 12 predlagateljev, ki so podpisali pravila podružnice DJO v Cerknici. K novemu društvu je pristopilo takoj 23 članov. Pričakovati pa je, da bo imela podružnica v najkrajšem času preko 100 članov. Govora je bilo še o raznih perečih obrtniških vprašanjih,

nakar je tov. Vilar Karol pozval vse navzoče z besedami: „Pojdite med tiste tovariše obrtnike, ki niso danes navzoči, ter jim povejte, kaj smo danes pričeli graditi, da tudi oni pridejo v naše vrste, močne organizacije vsega jugoslovanskega obrtništva.“

Stavbenik tov. Ronko je pripomnil, da se je obrtništvo v tako zvanih cehih pred tristo leti drugače upoštevalo kakor danes. Cesarji brez obrtniškega privoljenja niso mogli pričeti vojske. Vse važnejše državljanske zadeve so tudi reševali tako zvanji cehi. Zato ne smemo zamuditi prilike, da ne bi izvojevali to, kar so imeli že davno pred nami naši predniki.

Po štiriurnem sestanku je zaključil predsednik pripravljalnega odbora, tov. Ronko Jože, dobro uspeši sestanek, ter pozval vse navzoče k vztrajnemu delu vseh obrtnikov Cerknice in okolice. Ob koncu se je zahvalil posebno tovarišem iz Logatca, ker so se v tako slabem vremenu potrudili priti v Cerknico.

Tako imamo zopet novo postojanko DJO na Notranjskem.

Kavčič Egidij, mizarski mojster, Volčji potok, Radomlje pri Kamniku, je izvoljen v občinski odbor Radomlje.

PRIPREDITVE DJO V LJUBLJANI.

Prireditveni odsek je skupno z upravnim odborom določil za to sezono sledeče prireditve, nakar vse obrtništvo opozarjamo, da si že naprej rezervira čas in se jih udeleži:

OBRTNIŠKI DAN. Proslava se vrši v četrtek zvečer, dne 30. novembra na predvečer praznika, v prostorih restavracije Zvezda.

OBRTNIŠKI SILVESTROV VEČER se vrši v Trgovskem domu.

PREDPUSTNA PRIREDITEV v dvorani Kazine v soboto, dne 3. februarja 1934.

O vseh ostalih podrobnostih ali spremembah in drugih manjših prireditvah bomo še sproti obveščali članstvo in prijatelje društva v našem listu.

PODRUŽNICA DJO NA VIČU proslavi Obrtniški dan v soboto, dne 2. decembra, ob 8. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma na Viču. Po proslavi družabna prireditev s plesom.

Časopisi in literatura

„Zanatlija“ z dne 5. novembra t. l. št. 45. (Beograd), prinaša razne članke in debate v obrtništvo in njega pokretu. Tako n. pr.: „Kako se borimo protiv nezaposlenosti?“, daljši članek je o „Bati“, kako je firma „Bata“ dobila dovoljenje za proizvodnjo čevljev?, „Konferencija Zanatskih komora i zanatskih oteka zajedničkih komora“, katera se je vršila od 22. do 24. oktobra t. l. v Sarajevu, „Priprema proslave Zanatskog dana“, „Ustanova zanatskih svetnikov“ ter razne druge manjše članke in vesti.

„Zanatlija“ z dne 12. novembra t. l. št. 46. (Beograd), prinaša važne članke tiče se obrtniškega pokreta: „Kakve je razmere uzeo bespravan rad?“, „Radni odnosi u zanatstvu“, nadaljevanje iz prejšnje številke, „Konferencija Zanatskih komora i zanatskih oteka zajedničkih komora u Sarajevu“, katera se je vršila od 22. do 24. oktobra t. l., „Stanje zanatstva u Novom Sadu“ in drugo.

„Obrtniški Vjesnik“ z dne 11. novembra t. l. št. 46. (Zagreb), prinaša razne članke, tako n. pr.: „Bit će bolje!“, „Kako je tvornica „Bata“ dobila dozvolu za proizvodnju obuče?“, „Na-

redba o otvaranju i zatvaranju radnja i brijačko-frizerski obrtnici“, ter vesti in obvestila Zanatskih komora u Zagrebu ter Osijeku.

Razno

Pred revizijo obrtnega zakona. Konferenca predstavnikov obrtnih zbornic se je vršila dne 22. oktobra v Sarajevu. Razpravljalo se je o vseh vprašanih novelizacije obrtnega zakona. Ker ni prišlo do definitivne izdelave predloga o novelizaciji je pooblaščen beogradska zbornica, da skliče 13. t. m. konferenco v Beograd, kjer se bo izdelal definitivni in skupen predlog vseh zbornic v državi.

Naše društvo (DJO) je storilo v polni meri svojo dolžnost, dalo je nešteto resolucij in predlogov in upamo upravičeno, da se bo prava volja obrtništva tudi upoštevala.

Imenovanje nove uprave zagrebske trgovsko industrijske zbornice. Pred kratkim je bila imenovana nova uprava zbornice za TI v Zagrebu. Za predsednika je bil imenovan dr. Milan Vrbanič, bančni ravatelj, za podpredsednike pa: Prpić A. Ivan, trgovec in Armin Schreiner, predsednik Zagorke d. d. Obenem so bili imenovani svetniki za: trgovski odsek, ki šteje 32 svetnikov, industrijski odsek, ki šteje 22 svetnikov, v denarni odsek 9 svetnikov in gostilničarski odsek 8 svetnikov. Skupno 70 svetnikov in prav toliko namestnikov.

Prometno ministrstvo se je odločilo za nakup šestih motornih voz izdelka „Austro-Daimler“, ki bodo postavljena na najrentabilnejše proge. Nameravani so še nadaljni nakupi ekspresnih motornih vozov.

Iz Osijeka javljajo, da je osiječka lijevalnica začela izdelovati kopalne banje, kljub temu, da so inozemske tovarne znižale cene, so še vedno domače banje za 30% dražje od inozemskih.

Iz lista „Privredni pregled“ posnemamo sledeče: Iz borskih rudnikov se izvozi v Francijo letno cca 1000 kg zlata, kot primes bakreni rud. To predstavlja vrednost letnih najmanj 50 milijonov Din. Ker se bo vsled novih izkoriščanj zvečala količina zlata na več kot 2000 kg letno, bi bilo to zlato ogromnega pomena kot zlata podlaga našega dinarja, s tem bi bila dana možnost povečati letno denarni obtok za cca 150 milijonov dinarjev.

Dobave in licitacije

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. novembra t. l. ponudbe glede dobave 200³ jamskega lesa.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 23. novembra t. l. ponudbe glede dobave 50 bal krovne lepenke; do 30. novembra t. l. pa glede dobave 1 plošče kotlovene pločevine, 5 ventilov iz litega železa in 20 komadov kalibriranih verig.

Zamenjava stoječih iglastih in stoječih bukovih dreves za mehke deske in plohe se bo vršila potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 24. novembra t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani.

Prodaja drv in lubja. Direkcija šum kr. Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 24. novembra t. l. ponudbe glede prodaje bukovih drv.

Oddaja kanalizacijskih del se bo vršila potom ofertne licitacije dne 25. novembra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Prodaja bukovega lesa in drv se bo vršila potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 27. novembra t. l. pri Direkciji šum v Ljubljani.

Oddaja slikarskih, električnih in ključavnicaških del v vojašnici „Kralja Petra I.“ v Mariboru se bo vršila potom ofertne licitacije dne 27. novembra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 29. novembra t. l. ponudbe glede dobave 12 ton topilniškega koksa in 900 kg lesnega oglja.

Dne 5. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave jelovega stavbnega lesa.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 6. decembra t. l. ponudbe glede dobave 170 komadov ročnih ur za avijatike.

Tiskal: J. Blasnik nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija. d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Obrtna banka v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje